

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

МАГІСТР

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова НМР факультету урбаністики та просторового планування

Алірза МАМЕДОВ

___ червня 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ВК02 «Перспективи удосконалення будівельного законодавства України»

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
081	Право
	Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування

Мова викладання: українська

Розробники:

Перегида Є.В., д.п.н., проф.

Мамонтов І.О., к.ю.н., доц.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і права

Протокол № 2 від 28 червня 2024

Завідувач кафедри

(підпис)

Євген ПЕРЕГУДА

Схвалено гарантом освітньої програми «Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування»

Гарант ОП

(підпис)

Наталія СЕРДЮК

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
Протокол № 5 від 14 червня 2024

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

Шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма здобуття ВО										Форма контролю	Семестр	Погодження заступником декана факультету	
		Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	Аудиторних			Самостійна робота	КП	КР	РГР	Конт.роб				
				Разом	лекції	лаборатор									практичні
081	Право (Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування)	3	90	30	10		20	60				1	3	II	

Шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма здобуття ВО										Форма контролю	Семестр	Погодження заступником декана факультету	
		Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	Аудиторних			Самостійна робота	КП	КР	РГР	Конт.роб				
				Разом	лекції	лаборатор									практичні
081	Право (Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування)	3	90	18	6		12	72				1	3	II	

Анотація. Мета та завдання освітньої компоненти

Мета навчального курсу – формування у студентів знань щодо перспектив, методів та способів удосконалення правового регулювання у сфері будівництва та містобудування, пошуку напрямів реформування будівельної галузі загалом формування цілісного і самостійного розуміння удосконалення правовідносин, що склалися у сфері будівництва і у перспективі післявоєнного відновлення України.

Завдання вивчення дисципліни:

Вивчити систему нормативно-правових актів у сфері будівництва та перспективи її удосконалення.

Проаналізувати напрями реформування законодавства: кодифікація, європеїзація, діджиталізація.

Дослідити перспективи регулювання публічно-правових відносин у сфері будівництва.

Вивчити шляхи реформування приватно-правових відносин у сфері будівництва та житлової політики.

Ознайомитися з правовими інструментами та механізмами стимулювання післявоєнного відновлення територій та населених пунктів.

Результати навчання:

Знання системи нормативно-правових актів у сфері будівництва та розуміння перспектив її удосконалення.

Розуміння напрямів реформування будівельного законодавства України.

Знання перспектив регулювання публічно-правових та приватно-правових відносин у сфері будівництва.

Навички роботи з нормативно-правовими актами та аналізу юридичних проблем у сфері будівництва.

Розуміння правових інструментів та механізмів стимулювання післявоєнного відновлення територій та населених пунктів.

Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

Пререквізити: (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): на базі бакалаврського рівня вищої освіти, Актуальні проблеми конституційного та адміністративного процесу

Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=4359>

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.
Загальні компетентності	
ЗК4.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
Фахові компетентності	
СК5	Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.
СК13	Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
СК14	Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
Додаткові компетентності	
ДСК1	Розуміння системності правового регулювання та забезпечення правопорядку у сфері містопланування та містобудування.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН 1	Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.
ПРН 16	Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
ПРН 17	Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.
ДПРН 1	Знати існуючі та пропонувати заходи щодо вдосконалення механізмів розробки та реалізації рішень органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері будівельної та містобудівної діяльності, отримання дозвільної документації, стадій спорудження і здачі у експлуатацію об'єктів .

Зміст курсу

МОДУЛЬ I. ОСНОВНІ НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА ТА МІСТОБУДУВАННЯ

Змістовий модуль 1. Сучасний стан та основні напрями реформування законодавства у сфері будівництва

Лекція 1. Система нормативно-правових актів у сфері будівництва та перспективи її удосконалення.

Джерела та норми права у сфері будівництва: закони, постанови Кабінету Міністрів України, накази міністерств та відомств, державні будівельні норми, технічні регламенти тощо.

Практичне заняття 1.

1. Система законодавчих актів у сфері будівельної діяльності.
2. Підзаконні і відомчі акти у сфері будівництва.
3. Міжгалузеве регулювання будівельної діяльності.
4. Міжнародно-правові акти у регулюванні будівельної діяльності.

Лекція 2. Напрями реформування законодавства.

Діджиталізація, європеїзація, кодифікація.

Практичне заняття 2.

1. Кодифікація будівельного законодавства: проекти і перспективи.
2. Імплементация єврокодів та інших положень європейського будівельного законодавства.
3. Застосування ІТ-технологій у процесі оформлення дозвільної документації та організації повоєнної відбудови.

Змістовий модуль 2. Реформування публічно-правових та приватно-правових відносин у будівництві

Лекція 3. Перспективи регулювання публічно-правових відносин.

Реформування системи державного управління будівельним комплексом в умовах війни та післявоєнного відновлення. Архітектурно-будівельний контроль. Нові методи нормування у будівництві. Розвиток системи місцевого та регіонального самоврядування. Роль громадянського суспільства. Вдосконалення відповідальності за порушення законодавства.

Практичне заняття 3.

1. Оптимізація взаємовідносин між центральними органами влади і органами місцевого самоврядування в регулюванні будівельної діяльності.
2. Побудова прозорої, ефективної системи законодавчого регулювання, поетапне послаблення механізмів державного управління у сфері будівництва.
3. Удосконалення надання адміністративних послуг з державної реєстрації у сфері містобудівної діяльності.

Практичне заняття 4.

1. Удосконалення взаємовідносин між ДІАМ і місцевими архітектурно-будівельними інспекціями.

2. Перспективи внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення персональної відповідальності за правопорушення у сфері містобудівної діяльності.

3. Зниження корупційних ризиків при наданні адміністративних послуг, забезпечення державної реєстрації у сфері містобудівної діяльності державними реєстраторами, публічності надання таких послуг.

Практичне заняття 5.

1. Принцип альтернативності вибору органу з містобудівного контролю.
2. Посилення контролю за самочинним будівництвом виконавчими органами сільських, селищних, міських рад.
3. Удосконалення норм про відповідальність у сфері містобудування.

Лекція 4. Реформування приватно-правових відносин у сфері будівництва та житлової політики.

Вдосконалення відносин власності на житло. Власність на землю. Сучасний стан та реформування господарсько-правових відносин. Проблема вдосконалення електронної системи у галузі будівництва. Проблема покращення інвестиційного клімату. Еволюція джерел фінансування будівництва.

Практичне заняття 6.

1. Правове забезпечення питань, пов'язаних з розробкою проектної документації на будівництво об'єкта та її експертизу.
2. Діджиталізація внесення проектної документації на будівництва об'єкта та відомостей про неї до Реєстру будівельної діяльності Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва.
3. Розмежування повноважень органів містобудівного контролю та містобудівного нагляду.

Практичне заняття 7.

1. Посилення відповідальності суб'єктів містобудування за правопорушення у сфері містобудівної діяльності.
2. Перспективи усунення корупційних ризиків у сфері містобудівної діяльності.
3. Законодавчі гарантії для покращення інвестиційного клімату та розвитку будівництва в цілому.

Практичне заняття 8.

1. Удосконалення законодавства щодо охорони навколишнього природного оточення, раціонального природокористування та збереження культурної спадщини
2. Законодавче регулювання протидії хаотичній забудові.
3. Перспективи удосконалення відповідальності за самочинне будівництво.

Змістовий модуль 3. Реформи у сфері містопланування та містобудування

Лекція 5. Правові інструменти та механізми стимулювання післявоєнного відновлення територій та населених пунктів.

Інститути в системі регіонального управління та місцевого самоврядування. Регіональні стратегії регіонального розвитку, Генеральні плани міст, детальні плани

територій. Новації періоду війни: комплексні плани відновлення територій. Політика децентралізації та територіальне планування громад. Регулювання земельних відносин.

Практичне заняття 9.

1. Стратегія відбудови руйнувань, завданих повномасштабним російським вторгненням.
2. Міжнародна допомога у фінансуванні післявоєнної відбудови: правове поле та механізми реалізації.
3. Планування відновлення територій: загальнонаціональний і регіональний аспекти.

Практичне заняття 10.

1. Перспективи розширення повноважень місцевих громад у процесі повоєнного відновлення життєвого простору.
2. Релокаційна політика і структурна трансформація: законодавчі перспективи підтримки пріоритетності.
3. Правова оптимізація механізму державно-приватного партнерства у процесі відбудови держави у повоєнний період.

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Тематика індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів заочної форми навчання

1. Проекти будівельного/містобудівного кодексу України: історія та сучасність.
2. Генеральний план населеного пункту в умовах відбудови: законодавчий аспект.
3. Система будівельного законодавства в Україні: проблеми і перспективи.
4. Законодавчий захист прав інвесторів в будівництві.

5. Міжнародно-правове регулювання будівельної діяльності: універсальні норми.
6. Будівельне право Європейського Союзу.
7. Система цивільного захисту і відновлення об'єктів критичної інфраструктури.
8. Діджиталізація пошкодженого майна і правові основи для відшкодування.
9. Законодавчі основи міжнародної допомоги у повоєнній відбудові.
10. Правова інфляція будівельного законодавства.
11. Правові засади стратегування відбудови України в умовах викликів глобального середовища.
12. Правові основи стратегії післявоєнної відбудови: досвід Японії та ФРН.
13. Планування повоєнної відбудови міст: досвід Боснії і Герцеговини.
14. Польське Бюро відбудови столиці та українські законодавчі основи відбудови: порівняльно-правовий аналіз.
15. Перспективи введення коефіцієнту пріоритетності у законодавстві про повоєнну відбудову.
16. Законодавчі основи відновлення життєвого простору після воєнних дій як фактор рееміграції населення.
17. Децентралізація і удосконалення будівельного законодавства.
18. Уніфікація і унормування будівельного законодавства в євроінтеграційних умовах.
19. Удосконалення про відповідальність у сфері містобудування у контексті протидії самочинному будівництву.
20. Архітектурно-будівельний контроль і нагляд в умовах розвитку будівельної галузі.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	20	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	15	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	12	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту

		роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
--	--	---

Розподіл годин самостійної роботи здобувачів

У пп. 8 п. 3.3. Положення Про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури, затвердженого Вченою радою КНУБА (протокол №9 від 26.06.2023 р.) визначено вимоги до самостійної роботи здобувача, а саме: Самостійна робота здобувача є основним засобом засвоєння освітнього матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

До самостійної роботи здобувача належить: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовка до підсумкового контролю, науково-дослідна робота. Враховуючи тижневе навчальне навантаження здобувачів відповідно до навчального курсу, щотижнева самостійна робота має бути в межах 16–30 годин.

Для забезпечення збалансованості самостійної роботи здобувача з матеріалом освітнього компоненту “Актуальні питання теорії права та методологія наукових досліджень”, мінімальна кількість годин самостійної роботи розраховується виходячи з наступних норм часу:

Вид роботи	Кількість годин за нормами часу	Кількість годин за навчальним планом	Норми часу
опрацювання матеріалу лекцій	0,5 год на 2 год лекції	10	2,5
підготовка до практичного заняття	0,5 год на 2 год практичного заняття	20	5
опрацювання окремих тем робочої програми, які не викладаються на лекціях	визначається обсягом тем, винесених на самостійне опрацювання	-	-
підготовка контрольної роботи, реферату	6 год	1	6
підготовка до модульної контрольної роботи	2 год	1	2
підготовка до заліку	6 год	1	6

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці КНУБА, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (іспит, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); презентації результатів виконання завдань та досліджень; та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості умінь поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску

до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення екзаменаційної сесії. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни

Поточне оцінювання				Інд. робота	Сума балів
Змістові модулі					
1	2	3			
20	30	20	30	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни

Методичне забезпечення

Навчальні посібники

Бевзенко В. М. Публічне будівельне право України : посібник / В. М. Бевзенко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Дакор, 2022. 112 с.

Лелеченко А.П., Васильєва О.І., Куйбіда В.С., Ткачук А.Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. К., 2017. 110 с.

Словники, довідники

Атлас нового адміністративно-територіального устрою України; новий районний поділ та територіальні громади: 2020. Міністерство розвитку громад та територій України, ОБСЄ, Тов-во дослідників України, 2020. URL: <http://surl.li/dbgau>.

Нормативно-правові акти

Господарський кодекс України: Закон від 16 січня 2003 р. №436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Земельний кодекс України: Закон від 25 жовтня 2001 р. №2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 7 грудня 1984 р. №8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/80731-10,80732-10> (дата звернення: 01.06.2023).

Кримінальний кодекс України: Закон від 5 квітня 2001 р. №2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Податковий кодекс України: Закон від 2 грудня 2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Цивільний кодекс України: Закон від 16 січня 2003 р. №435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/435-15#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про архітектурну діяльність: Закон від 20 травня 1999 р. №687-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про благоустрій населених пунктів: Закон від 6 вересня 2005 р. №2807-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про будівельні норми: Закон від 5 листопада 2009 р. №1704-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1704-17#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності: Закон від 14 жовтня 1994 р. №208/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208/94-вр#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції: Закон від 2 грудня 2010 р. №2735-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2735-17#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж: Закон від 7 лютого 2017 р. №1834-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1834-19#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про енергетичну ефективність: Закон від 21 жовтня 2021 р. №1818-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1818-20#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про енергетичну ефективність будівель: Закон від 22 червня 2017 р. №2118-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-19#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про загальну безпечність нехарчової продукції: Закон від 2 грудня 2010 р. №2736-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2736-17#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва: Закон від 25 грудня 2008 р. №800-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-17#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про надання будівельної продукції на ринку: Закон від 2 вересня 2020 р. №850-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/850-20#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про основи містобудування: Закон від 16 листопада 1992 р. №2780-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон від 5 квітня 2007 р. №877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про оцінку впливу на довкілля: Закон від 23 травня 2017 р. №2059-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про регулювання містобудівної діяльності: Закон від 17 лютого 2011 р. №3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про технічні регламенти та оцінку відповідності: Закон від 15 січня 2015 р. №124-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю: Закон від 19 червня 2003 р. №978-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-15#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. №466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-2011-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Деякі питання забезпечення функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 р. №681. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/681-2021-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Деякі питання захисту права споживачів (користувачів) щодо безпечності нехарчової продукції: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2011 р. №1400. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1400-2011-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Деякі питання здійснення дозвільних та реєстраційних процедур у будівництві в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 р. №722. URL: <http://surl.li/ksubd> (дата звернення: 01.06.2023).

Деякі питання професійної атестації виконавців окремих видів робіт (послуг), пов'язаних із створенням об'єктів архітектури: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2011 р. №554. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554-2011-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Деякі питання функціонування органів архітектурно-будівельного контролю та нагляду: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2020 р. №1340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1340-2020-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Питання прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. №461. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/461-2011-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про авторський та технічний нагляд під час будівництва об'єкта архітектури: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2007 р. №903. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2007-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про затвердження Загальних умов укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2005 р. №668. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/668-2005-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності з будівництва об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів із середніми та значними наслідками, і визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною архітектурно-будівельною інспекцією: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. №904. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/904-2018-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері містобудівної діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) на об'єкті будівництва органами державного архітектурно-будівельного контролю: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. №899. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/899-2018-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про затвердження переліку будівельних робіт, які не потребують документів, що дають право на їх виконання, та після закінчення яких об'єкт не підлягає прийняттю в експлуатацію: Постанова Кабінету Міністрів України від 7 червня 2017 р. №406. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/406-2017-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про затвердження переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. №1069. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1069-2016-п#Text%20>; (дата звернення: 01.06.2023).

Про затвердження переліку категорій будівельної продукції: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2021 р. №426. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/426-2021-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про затвердження Порядку застосування будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій, та будівельних норм, гармонізованих нормативними документами Європейського Союзу: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2011 р. №547. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/547-2011-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про затвердження Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 травня 2011 р. №560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2011-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2011 р. №553. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/553-2011-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного нагляду: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 р. №698. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-2015-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про затвердження Порядку накладення штрафів за правопорушення у сфері містобудівної діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 квітня 1995 р. №244. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/244-95-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про затвердження Порядку проведення громадських слухань щодо проектів містобудівної документації на місцевому рівні: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 р. №555. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-2011-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про затвердження систем оцінки та перевірки стабільності показників будівельної продукції: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 червня 2021 р. №596. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/596-2021-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про затвердження Технічного регламенту будівельних виробів (продукції): Постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2006 р. №1764. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1764-2006-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про містобудівний кадастр: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 р. №559. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/559-2011-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. №303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/303-2022-п#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Наказ від 05.07.2011 №103 «Про затвердження Порядку видачі будівельного паспорта забудови земельної ділянки». Зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22.07.2011 р. за № 902/19640. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-11#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Наказ від 15.08.2017 №204 «Деякі питання здійснення експертизи проектної документації на будівництво об'єктів». Зареєстрований в Міністерстві юстиції України 18.09.2017 р. за №1140/31008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1140-17#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Наказ від 16.05.2011 №45 «Про затвердження Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів». Зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01.06.2011 р. за № 651/19389. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0651-11#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Наказ від 07.07.2011 №108 «Про затвердження Типового положення про архітектурно-містобудівні ради». Зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.07.2011 р. за №903/19641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0903-11#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Наказ від 06.11.2017 №289 «Про затвердження Переліку об'єктів будівництва, для проектування яких містобудівні умови та обмеження не надаються». Зареєстрований у Міністерстві юстиції України 27.11.2017 р. за №1437/31305. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1437-17#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Наказ від 19.04.2019 №667 «Про затвердження типових форм документів у сфері державного ринкового нагляду і державного контролю продукції». Зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.05.2019 р. за № 540/33511. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0540-19#Text> (дата звернення: 01.06.2023).

Державні будівельні норми. URL: <http://surl.li/ksuhq> (дата звернення: 01.06.2023).

Перелік європейських документів з визначення прийнятності: Затв. Наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 02.07.2020 р. URL: <http://surl.li/ksugh> (дата звернення: 01.06.2023).

Перелік національних стандартів для цілей застосування Закону України «Про надання будівельної продукції на ринку»: Затв. Наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 02 липня 2020 р. URL: <http://surl.li/ksugr> (дата звернення: 01.06.2023).

Європейська хартія місцевого самоврядування (м. Страсбург, 15.10.1985 р.). Офіційний переклад. Ратифіковано Законом України від 15.07.1997 р. №452/97- ВР.

Редакція від 16.11.2009. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (дата звернення: 01.06.2023).

Європейська хартія міст II (Маніфест нової урбаністики). Прийнята Конгресом місцевої і регіональної влади Ради Європи 29.05.2008 р. в Стразбурзі. URL: <http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2015/05/Principle-9.-European-chart.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Додаткові джерела

Галянтич М. Самочинне будівництво. Правовий статус. Узаконення. Практичний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2023. 444 с.

Кривошеїн П.П. Поняття й зміст адміністративно-правового регулювання будівництва в Україні [Електронний ресурс]. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. Вип. 6, т. 3. С. 216-220. URL: http://www.nvppp.in.ua/vip/2016/6/tom_1/47.pdf (дата звернення: 01.11.2019).

Мамонтов І.О. Удосконалення законодавчого забезпечення будівництва в Україні. Законодавча влада в Україні та інших державах світу : історія та сучасність (аспекти права): матеріали Дев'ятої Всеукраїнської наукової інтернет-конференції / Наук. інтернет-конференції. Вип. 9 / Терлюк І.Я. (укладач) / ІНПП НУ «Львівська політехніка». Львів: Ліга-Прес, 2019. С. 37 – 40.

Мамонтов І.О. Особливості правового регулювання протидії хаотичній забудові: регіональний аспект. Регіональна політика: політико-правові засади, урбаністика, просторове планування, архітектура [зб. наук. пр.]. Вип. V. Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 22 листопада 2019 р.). Мін-во освіти і науки України, Мін-во розв. громад та територій України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль : «Бескиди», 2019. В 2-х ч. Ч. 1. С. 319 – 321.

Мамонтов І.О., Семко В.Л. Структурні компоненти кодифікації будівельного права України. Будівельне право: проблеми теорії і практики [зб. наук. пр.]. Вип. III. Матеріали Третьої наук.-практ. конф., (Київ, 4 грудня 2019 р.)/ Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль : «Економічна думка», 2019. В 2-х ч. Ч. 2. С. 12-15.

Мамонтов І.О. Правова ідеологія кодифікації будівельного законодавства Будівельне право : теорія та практика містопланування та містобудування . Зб. наук. пр. Вип. IV. За матеріалами Четвертої Міжнародної наук. практ.конф. «Будівельне право», (Київ, 20 листопада 2020 р.)/ Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль : КНУБА, «Економічна думка», 2020. С. 23 – 26.

Мамонтов І.О. Принципи кодифікації будівельного законодавства. Будівельне право: проблеми теорії і практики: зб. наук. праць / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт.; редкол. : П. М. Куліков (голова) [та ін.]. Київ-Тернопіль : Економічна думка, 2018. Друга наук. практ. конф., Київ, 6 грудня 2018 року. С. 30 – 33.

Михайлюк Я.Б. Децентралізація у сфері містобудування [Електронний ресурс]. *Право і суспільство*. 2018. №2, частина 3. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2018/2_2018/part_3/22.pdf (дата звернення: 01.06.2023).

Стукаленко О. В. Адміністративно-правове забезпечення будівельної галузі: монографія / О. В. Стукаленко. К.: Центр учбової літератури,. 2016. 376 с.

Стукаленко О.В. Світовий досвід регулювання будівельної діяльності на прикладі США [Електронний ресурс]. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2016. Вип. 2. Том. 2. С. 112-115. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhd_u_jur_2016_2%282%29__28 (дата звернення: 01.06.2023).

Тарасюк В.Г., Белоконь О.Л. Параметричний метод нормування у будівництві [Електронний ресурс]. *Наука та будівництво*. 2018 №4(18). С. 13-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ntab_2018_4_4 (дата звернення: 01.06.2023).

Інформаційні ресурси

Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://org2.knuba.edu.ua>.

Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. URL: <http://surl.li/dmzbg>.

Розділ «Регіональна політика» на Єдиному веб-порталі органів виконавчої влади України. URL: <http://surl.li/dmzbc>.

Державна інспекція архітектури та містобудування України. URL: <https://diam.gov.ua/>.